

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De vxore moysi ethiopissa ca. vj.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Idēs ergo pha

Yrao dolos sibi nō prodesse aperte aggressus est eos, p̄cipiēs vt quic quid masculini sexus nasceretur in isrl̄ i flumē p̄iceret, et multi eo tpe summersi p̄ieft. Pro quo petō credit de egyptios tradidisse in hunc errorem, vt apim p̄ deo coleret. Erat autē ap̄s, vt ait plin̄, qui et testat se vidisse eum quidā taurus, q̄ ex improuiso egrediebatur de flumine, habens in humero dextro signū candidū instar lune corniculare, ad quē cū statim p̄fluere egyptiū, om̄i genere musicorū p̄allentes leuabat i aera, et sup̄ eos tā q̄ p̄allens ferebat, et ad motū vel stationē ipsius ipsi in terra mouebant et stabāt et eadē die euanescebat. Dicūt autē quidā q̄ in festo serapis annuatim emergebat, vñ et ipsū serapim, id est serapim consecratū autumant vocatum. Alij autē p̄ decēniū semel apparere dicunt. Alij tantū tpe iusti sacerdotis heliopo leos, iniusti nō vt quasi diuini iusticia indicaret sacerdotū. Peccatū ergo fluminis puniuit deus in errore fluminis.

De ortu et educatione moysi,

Caplm, V.

Gressus est post

ebecyr leuita noie arā, vel amram qui accepit vxorē contribulē noie iacob eth, qui noiebat accedere ad vxorē p̄ edictū, malēs carere libertis q̄ in necē procreare. Cui de p̄ somniū astitit, vt ait iosephus dicens, ne timeret vxorē cognoscere, qz puer quē timebat egyptiū nasciturus esset ex ea, etiā de sacerdotio aaron ei significauit. Tandē cōcepit mulier et pepit filiū sub silētio, eo q̄ non multū ei dolores partus insisterint. Et videns puerū elegantē abscondit eū tribus mensibz. Cūqz celare nō posset, sumpsit scellā scirpeam in modū fisci, i. sacci rotundi vitine completā, et linuit eaz bitumine ac pice, et ponēs intus infantulū in carecto ripe eum exposuit, ne impetu fluminis raperet, et stante p̄cul sorore paruulū maria et expectante rei exitū ex matris p̄cepto. Ecce autē descendit terimith filia pharaonis vt lauaret in flumine, que vidēs alucolū, et afferre sibi tubē vidit paruulū vagientē, et misera est ei? dicens. De infantibz hebreorū est hic. Sic em̄ deus eum venustauerat, vt etiā ab hostibz

dignus alimento haberet. Et cū egyptie plures ei ad mouissent vbera ad lactandū, faciē auertebat. Et ait maria. Vñ inq̄t hebreā ad ducam, forte vbera gentis sue sequet. Ex p̄cepto ergo terimith abiens matrē paruulū tā q̄ alienā adduxit et accessit ad ei? vbera pueri. Suscepit ergo a terimith alendū puerū, et ablactatū reddidit filie pharaonis, que ad optauit eū in filiū, et dictus est moyses. Egyptiū em̄ moys a quā, is saluatū dicunt. Quē dū quadā die terimith obtulisset pharaoni, vt et ipse eū adoptaret, admirās rex pueri venustatē, coronam quā tunc forte gestabat capitū illius imposuit. Erat autē in ea hamonis imago fabricata. Puer autē coronā proiecit in terrā, et fregit. Sacerdos autē eliopoleos a latere regis surgens exclamauit. Hic ē puer quē nobis occidēdū deus monstrauit vt de cetero timore careamus, et voluit irruere in eum, sed auxilio regis liberatus est, et p̄ suasionē cuiusdā sapientis, qui p̄ ignorantia hoc factū esse a puero asseruit. In cuius rei argumentum euz prunas allatas puero obtulisset, puer eas ori suo apposuit, et lique sine fummitatē igne corruptū. Unde et hebrei in peditioris lingue eum fuisse autumant. Tāte vero pulcritudinis fuit vt ait iosephus vt nullus adeo fener? esset qui ei? aspectus nō hereret multiqz dū cerneret eum per plateas ferri: occupationes in quibus studebant desererent.

De vxore moysi ehiopissa. Caplm, VI.

Sctū est autem

fcuz adultus fuisset moyses, ehiopes vastauerūt egyptiū vsqz ad mēphim et mare, q̄ circa pueri ad diuisiones egyptiū acceperūt responsū, vt auxilia toze vteretur hebreo, et vix obtinuerūt a terimith vt exercitū quē parauerāt moysen p̄ficeret ducē, prius prestitis sacramentis ne ei nocerent. Erat autē moyses vix bellicosus et peritissimus qui fluminis iter tanqz longū p̄mittens, p̄ terram duxit exercitūz itinere breuiorū vt improuisos ehiopes p̄ueniret. Sed per loca plena serpentibz iter faciēs, tulit in arcis papireis sup̄ plaustra sbices, et conias, s. egyptiacas naturaliter infestas serpētibz, que rostro p̄ posteriora imisso aluum purgāt, castraqz metatur? p̄ferebat eos vt serpentes fugaret et deuorarent, et ita tut?

Libri Exodi

per noctē transibat exercitus. Tandē puen-
tos ethiopes expugnans, inclusit eos fugie-
tes in ciuitate saba regiā, quā post cambises
a nomine sororis sue meroem denominauit
quā cum quia inexpugnabilis erat diuisi^o ob-
sedisset, oculos suos intecit in euz tarbis filia
regis ethiopum, et ex cōdicto tradidit ei ciui-
tatem si duceret eam vxorē, et ita factū ē. In
de est q̄ maria et aaron iurgati sunt aduer-
sus moysen p̄ vxore eius ethiopiā. Dum autē
redire uoluisset nō adqueuit vxor. Proinde
moyses tanq̄ vit peritus astroz duas ima-
gines sculpsit in gemmis bul^o efficacie, ut al-
tera memoriā, altera obliuionē p̄ferret. Lun-
ḡ paribus anulis eas inseruisset, alteruz scz
obliuionis anulum vxori prebuit, alterum
ipse tulit, ut sicut pari amore sic parib^o anu-
lis insignirentur. Cepit ergo mulier amoris
uiri obliuisci, et tandem libere in egyptū re-
gressus est.

De fuga moysi et affinitate tetro
Caplm. VII.

In diebus illis

I egressus moyses ad feres suos i-
terā selsen uidit afflictionē eoz
rū, et p̄fectū operis egyptiū pec-
tente quendā de hebreis, et secreto p̄cussuz
egyptiū abscondit in sabulo. Et egressus alte-
ra die uidit duos hebreos ritates, Qui duz
argueret eū qui fecerat iniuriā. Rūdit. Quis
te cōstituit iudicē sup nos. Num me occide-
re uis sicut occidisti heri egyptiū. Dicit^o ē
moyses quomō palā factū erat uerbū hoc, et
tūmuit p̄sertim cū audisset pharao p̄bū hoc
et quereret eū occidere. Qui fugies p̄ desertū
uenit in terrā madian: et ciboz inopiā (ut ait
ioseph^o) uirtute tolerātie supabat: et uenit ad
ciuitatē madian circa mare rubrū, sic nomia-
tam a quodaz filio abrae de cerbura, sed itq̄
iuxta puteū. Erant autē sacerdotes madian, id
est p̄mati q̄ antiquitus sacerdotes dicebant^o
yij, filie, q̄ dicebant raguel agnoiatus tetro co-
gnominatus elneus q̄ uenerāt ut haurirent
aquā gregibz suis. Officiū em̄ gregū alendo-
rum tūc etiā erat mulier. marie i regione dro-
goditaz. Supuenientes autē pastores repu-
lerāt eas, quos prohibuit moyses ab iniuriā
uiriū, et adaquauit greges eaz. Que matu-
rius solito redcūtes rogauerūt patrē, ne bene-
ficiū pegrini retributōe p̄uaret. Vocatus

q̄ moyses iurauit ut habitaret cū eo. Et acce-
pit vxorē filiā eius sephorā, q̄ peperit ei ger-
son, quod sonat aduena, eo q̄ i exilio genuer-
at eū, peperitq̄ altez quē dixit eliezer, s. dei
mei adiutorium, deditq̄ ei socer omnē curaz
gregum suoz, in quibz ois antiquis barbaris
erat possessio.

De dei uisione in rubo, Caplm. VIII.

Unde mortuus

I est rex egypti clamauerūt filij
isrl ad dñm et recordat^o est fe-
deris qd̄ pepigerat patribz eoz. Moyses at
pascibat greges ouliū in deserto. Cūq̄ minas-
set gregē ad iteriora deserti, uenit ad mōtē dei
sinai, q̄ et in q̄dā pte sui dicit^o ē oreb, et apparuit
ei dñs in flāma ignis i medio rubi. Ignis
autē uiriditate rubi depascebat inori^o. Erat at
mōs ad pasturas egypti^o et herbis abundās
qz pastores illuc ascendere n̄ p̄sumebāt, tū qz
mōs excelsus erat, tū qz opinto erat deū ibi
habitare. Et ait moyses: Uadā et uidebo ui-
sionē hāc magnā, et uocauit eū dñs de rubo
et ait, Moyses moyses. Qui rēdit, Assum,
Et dñs, Tolle calciā mēta tua, locus em̄ in q̄
istas terra sancta est. Et ait, Ego suz de^o abra-
am, deus isaac, et deus iacob. Uidi afflictio-
nem populū mei in egypto, et descendī ut li-
berare eū, et educā euz in terrā fluentē lacte et
melle, ad loca chananel et hel amor et feres et
euel, et sebusi. Nomē autē gentis septimese,
gergeset, tacuit, et fere ubiq̄ tacet nisi i deuto
nomio. Sz uei mittā te ad pharaonē ut edu-
cas populū meū de egypto. Et dixit ei moy-
ses, Quis ego sum ut eā ad pharaonē. Et do-
minus Ego ero tecū: et habebis h̄ signum q̄
miserim te. Cū eduxeris populū meū de egy-
pto imolabis deo sup montē istū, q̄si, d. tunc
uideb q̄ ego fui tecū, et eduxi te de tra egypti
hebrei tū termināt h̄ p̄sum q̄ miserim te. Et
ait moyses, Si dixerint filij israel, q̄s est qui
misit te, qd̄ est nomē ei^o, q̄ d̄ dicā eis. Qui dñs
Ego sum q̄ sum, q. d. uocor q̄ sum. Et dices
eis, Qui est misit me ad uos, Dices etiā De^o
abraam, de^o isaac, de^o iacob misit me ad uos.
Hoc nomē mihi est in eternuz, quia h̄ tres
testes uiuunt in eternū, Ioseph^o dicit, Dixit
ei suam appellationem, quam homines pri-
us nō audierant, nec mihi fas est dicere, Ua-
de cōgrega sentores israel et dices eis q̄ ap-
parui tibi in rubo, et misi te ad liberandum